

DOSYA:
**ODA,
TEK MEKANDA
YERLEŞİM**

**SOVYET KAĞIT
MİMARLIĞI**

SÖYLEŞİ:
**BALKRISHNA DOSHI
JALE ERZEN**

**YAPI KREDİ
KÜLTÜR SANAT
BİNASI**

SÖYLEŞİ:
JAN BOELEN

**HACI BAYRAM
VELİ CAMİSİ
EDİRNE**

CONDENSE

**UNIVERSITÄT
FÜR ANGEWANDTE
KUNST WIEN**

İçindekiler

315

Aralık 2017

Balkrishna
Doshi'nin
Yorumu ile
Louis I.
Kahn
44.

LEGO House 48.

Yapı
Kredi
Kültür
Sanat
Binası
52.

6 Öngörünüm
**Politika Katılırken Mimarlık
Yumuşayabilir mi?**

8 Haber / Ürün

18 Haber / Sanat

24 Haber / Mimarlık

28 Gündem / Tasarım
**"Aesthetics of Change":
Viyana Uygulamalı Sanatlar
Üniversitesi'nin 150 Yılı**

32 Gündem / Fotoğraf
**"Before The Event/After The Fact:
Savaşa Dair Çağdaş Yaklaşımlar**

36 Gündem / Mimarlık
**"The University Is Now on Air":
Modern Mimarlık Yayıncılığı / BK / 1975-
1982**

40 Gündem / Tasarım
**"New York on Ice":
Kentte Buz Pateni**

42 Gündem / Mimarlık
**Cemal Emden Fotoğraflarıyla
Louis Kahn'a Yeni/den Bakış**

44 Söyleşi
**Balkrishna Doshi'nin Yorumu ile
Louis I. Kahn**

Dünyada belki hem Le Corbusier hem de Louis Kahn ile birlikte çalışmış tek mimar, Hindistan'ın en tanınmış uluslararası tasarımcılarından biri olan Balkrishna Doshi. Jale Erzen, Doshi ile özellikle Kahn üzerinde yoğunlaşan bir söyleşi gerçekleştirdi.

48 Mimarlık
**"LEGO House"
Billund, Danimarka
BIG: Bjarke Ingels Group**

Kopenhag, New York ve Londra merkezli mimarlık ofisi BIG, LEGO'nun "memleketi" Billund'da, yalnızca çocuklara değil markanın her yaşta müptelalarına hitap edecek yeni bir ziyaretçi merkezi tasarladı. Yapı, geçtiğimiz Eylül ayı sonunda hizmete açıldı.

52 Mimarlık
**Yapı Kredi Kültür Sanat Binası
Teğet Mimarlık**

Kullanıma yeni açılan İstanbul, Galatasaray'daki Yapı Kredi Kültür Sanat Binası tasarımcıları Teğet Mimarlık'a yapının kentle kurduğu ilişki ve bu yapıda konumlandırılan İlhan Koman'ın Akdeniz heykeli üzerine sorular sorduk.

ARREDAMENTO
MİMARLIK

YAYIN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Banu BİNAT
Yayın Koordinatörü
Uğur TANYELİ
İletişim Koordinatörü
Neslihan ŞİK

Editör
Sibel SENYÜCEL
Yardımcı Editör
K. Bilge ERDEM
Neslihan İMAMOĞLU
Grafik Uygulama
Gül DÖNMEZ

İletişim ve Reklam
Müşteri İlişkileri Yönetmeni
Teoman COŞKUN

Müşteri Temsilcisi
Ayşegül TUĞTEPE

ISSN 2536-4952
Sayı 315 Aralık 2017
Fiyatı 12 TL (KDV dahil)
Ulusal Süreli Yayın
Aylık Mimarlık ve Tasarım Kültürü Dergisi

teoman@binatdanismanlik.com
Tel: 0212 259 90 79

Sovyet
Sistemi
Çözülürken
Kağıt
Mimarlığı:
1970-1990
58.

Hacı Bayram Veli Camisi 77.

Oda: Tek Mekanda
Yerleşim 80.

4. İstanbul Tasarım Bienali'nin Teması
"Okullar Okulu" Hakkında 108.

Atelier d'Architecture Pierre Hebbelinc
111.

Condense
117.

58 Düşünce

Sovyet Sistemi Çözülürken Kağıt Mimarlığı: 1970-1990

Sovyet mimarlığı iki dönemde ütöpik projeler ve/veya kağıt mimarlıkları üretti: 1920'lerde ve 1970-90 arasında. İlk dönem, inşa etme imkanlarının çok kısıtlı, ama öncekinden radikal biçimde farklı ve daha iyi bir dünya düşünme imkanlarının uçsuz bucaksız olduğu bir iyimserlik çağıydı. O dönemin kağıt mimarları "yıkıcı" bir etkinlik gösteriyorlar ve olanaksızın sınırlarını zorluyorlardı. Bugün hala üzerinde durulan, zihin açan ve çağ kapatan çok önemli tasarımlar ortaya koydular. Neredeyse unutulmuş bu ikinci dönemin ütopyasız hayalcilerine kısa bir seçkiyle değiniyoruz.

77 Proje

Hacı Bayram Veli Camisi Dini Eğitim ve Kültür Merkezi Edirne

Cami tasarımı alanında kristalsi merkezi bir mekan yaratma arayışının ürünü olan tasarım aynı zamanda bir dinsel eğitim merkezi kimliğini taşıyor. Adnan Kazmaoğlu ve Pınar Kayhan'ın metni.

80 Dosya

Oda: Tek Mekanda Yerleşim

İnsana dair sayısız pratiği kapsayacak ve

karşılacak tek bir mekanda barınma, pek çok açıdan ele alınması gereken bir fikir. Tek mekanda barınma pratikleri bilinçli sanatsal, politik, ekolojik seçimler ile ilgili olabildiği kadar ekonomik kısıtlar, yoksunluk ve siyasi baskı rejimlerinin dayatması ile de biçimlenebilmekte. Konuyu tartışırken, yeryüzünde minimum ayak izi bırakarak varolmanın, mekanı ve hayatı konvansiyonel, programatik kompartmanlara ayırmadan barınmanın yaratıcı enerjisi kadar mahremiyetten yoksun, kapatılmış, mahrum bırakılmış, istiflenmiş olmanın yıpratıcılığından da bahsetmek gerek. Evren Aysev Deneç'in konuk editörlüğünde hazırlanan dosya Mary Ann Ray, Robert Mangurian, Urs Peter Flueckiger, V. Şafak Uysal, Işıl Çokuğraş ve Jeannette Kuo'nun metinlerinden oluşuyor.

108 Söyleşi

Jan Boelen ve Can Altay'la 4. İstanbul Tasarım Bienali'nin Teması "Okullar Okulu" Hakkında

İstanbul Bilgi Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölüm Başkanı Can Altay, Unkapanı İMÇ binasında kurdukları "Manifaturacılar Çarşısı Plakçılık Sunar" projesi kayıt stüdyolarında Küratör Jan Boelen ile buluştu. Altay ve Boelen,

"Okullar Okulu" olarak tanımlanan tema üzerine konuştular.

111 Koruma

Atelier d'Architecture Pierre Hebbelinc Liège, Belçika

Belçikalı mimar Pierre Hebbelinc, kendi adını taşıyan mimarlık stüdyosunu 1991 yılında Liège'de kurdu. Belçika, Fransa, Doğu Avrupa ve Latin Amerika'da çeşitli üniversitelerde konuk öğretim üyesi olarak dersler veren Hebbelinc'in stüdyosu günümüzde sekiz paydaşla üretimini sürdürüyor.

117 Tasarım

Condense

Mimar Alper Derinboğaz'ın geçtiğimiz Eylül ayında Verona'da gerçekleşen Marmomac fuarında gösterime sunulan "Condense" adlı çalışması, kentle taş arasındaki sürekli ve içsel ilişkiyi ele alıyor. Gökhan Karakuş değerlendirdi.

120 Yayın

Türkiye'de Yeni Hayat: İnkılap ve Travma 1908-1928;

Bir Muhabbet Kuşu: Postmodern Göstergeler Işığında Zeki Müren; Modern Mimarlık: 1930 Yılı Kahn Dersleri.

Dergi Konsept Tasarımı

Emre ÇIKINOĞLU, BEK Tasarım

Kapak Tasarımı

Bülent ERKMEN

Kapak Prodüksiyonu ve Fotoğrafı

BEK Tasarım

Kapak Uygulama

Bariş AKKURT, BEK Tasarım

Baskı: Ofset Yapımevi

Şair Sokak, No:4 Çağlayan Mah. 34410

Kağıthane / İSTANBUL

Yönetim: Binat İletişim & Danışmanlık

Barbaros Bulvarı, Dörtüzlü Çeşme Sokak,

Güneş Apartmanı, No:2 D:7 Kat:6 34353

Beşiktaş / İSTANBUL

Telefon: +90 212 259 90 79

E-posta: info@binatdanismanlik.com

Abonelik ve Dağıtım

Sinem YILMAZ

abone@binatdanismanlik.com

Tel: 0212 259 90 79

www.arredamentomimarlik.com

www.binatdanismanlik.com

Arredamento Mimarlık Dergisi'nde yayımlanan yazılardan alıntı yapmak kaynak belirtmek koşuluyla serbesttir. Yazılardaki düğünceler yazarlarına ait olup Arredamento Mimarlık Dergisi'ni bağlamaz. Reklamlar reklam verenin sorumluluğundadır. Arredamento Mimarlık Dergisi reklamlarda verilen bilgilerden dolayı sorumlu tutulamaz.

b.
BINAT İLETİŞİM
& DANIŞMANLIK

Hacı Bayram Veli Camisi

Dini Eğitim ve Kültür Merkezi

Edirne

Cami tasarımı alanında kristalsi merkezi bir mekan yaratma arayışının ürünü olan tasarım aynı zamanda bir dinsel eğitim merkezi kimliğini taşıyor.

Adnan Kazmaoğlu, Pınar Kayhan ■ Cami tasarımı, beşgen taban çevresinde eşkenar dörtgenlerle kurgulanmış kütle ve mekanın sağlam bir geometri ile kristalize edilmesi yoluyla oluşturuldu. Böylece, simgeleşen geleneksel cami kubbesi imajına referans eden kabuk formu elde edildi. Kristal cami ana kütleyle bütünleşen kapalı şerefeli minare, paralel geometrik prensiplerle tasarlandı.

Metaforik bağlamda, kullanılan geometriye baktığımızda; düzgün beşgenin köşegenleri ve kenarları arasında Altın Oran (Tanrısal Oran 1,618) bağlantısı vardır. Pythagoras düzgün beşgene çok

önem vermiş hatta onu kutsamıştır. İslam mimarlığında beşgen, eşkenar dörtgen formlar bezemelerde çok kullanılmıştır. Biz ise bu geometrik biçimleri kütle, mekan ve yapı kurgulamak için üçüncü boyutta kullandık, bu elemanlarla “saf” kristal bir kütle elde ettik. Bu kristal kütle ve mekanın oran dengesini gözeterek, boşluk-doluluk ve mekan bölüntü kurgularını bütünün ayrılmaz parçaları niteliğinde biçimlemeyi amaçladık ve çevre bağlantılarını da bu paralelde düzenledik. Cami mekanına İslami sembolizm açısından baktığımızda da, tabandaki beşgen geometrinin beş köşesini İslam’ın beş şartını temsil eder biçimde anlamlandırdık. Beşgeni köşe ucu

kibleye yönelecek şekilde konumlandırdık. Bu üçüncü boyutta mekanın yönelişini de tanımladı.

Kütlenin ana yüzeylerinde küfi yazıyla yazılmış Kur'an-ı Kerim'in özeti mahiyetindeki ihlas suresi kompozisyonu cam-vitray pencereler olarak tasarlandı. Bu "yazı pencereleri"nden ışığın ana mekana süzülerek girmesini sağladık. Gündüz, gün ışığı ihlas suresinden ibadet mekanına süzülürken gece, cami içerisindeki ışık ihlas suresinden dışarı yansıyarak cami varlığını kuvvetlendirmekte. Bu şekilde anlamlı, fonksiyonel bir bezeme elde edilmesi amaçlandı.

Allah (c.c.), Hz. Muhammed ve Kelime-i Tevhid hatlarıyla bezenen mihrap, minber ile avize; cami kabuk formunun gerekli ölçekte küçültülüp parsiyel kullanımıyla cami ana mekan ve kütle geometrisi ile bütünleşecek şekilde tasarlandı. Süzülen ışıklar, cami mekanını manevi, uhrevi ortam yaratırken; minber, mihrap ve avizenin cami hacminde insan ölçeği sağlaması ve kible yönelimini kuvvetlendirmesi amaçlandı.

Binanın ana strüktürü, cami kristal geometrisinde 20 cm kalınlığında betonarme kabuk olarak düşünüldü.

Minarenin betonarme kılıf-kabuğu ön germeli sistemle çözümlenebilecek. Alternatif olarak, cami ve minare tamamen çelik kabuk strüktür olarak da yapılabilir. Çift kompozit katmanlı, izolasyonlu, içinden mekanik ve elektrik sistemlerin geçtiği camla kombine edilmiş, özel boyalarla korunmuş çelik kabuklu strüktür inşaat süresini de kısaltarak daha rafine bir yapı elde edilmesini sağlayacaktır. Öz olarak oval formlu cami kabuğu, formu ve yüksekliği sesin ve ısının homojen biçimde dağılmasını sağlayarak mekan konforuna katkıda bulunacaktır.

Dini eğitim ve kültür merkezi binasını cami kütesini destekleyecek ve bir ara dış mekan yaratacak şekilde, kısmen açığa çıkan bir yapı olarak tasarladık. Dini eğitim ve kültür merkezi üstünde kademeli bahçeler şeklinde, bina geometrisi ile uyumlu peyzaj düzenlemesi yapıldı; peyzajın dar başlangıç noktasındaki meydana bir su elemanı ile dini kompleks vurgulanarak tanımlandı. Caminin kütle geometrisiyle uyumlu eğimli ön cam cepheden ve üstten, peyzaj içindeki cam ışıklıktan iç mekana günışığı giriyor. Merdiven galeri boşluğu ve eğimli cam cephe gerisindeki galeri boşluğundan alt bodrum kata kadar yeterli günışığı alınıyor. Cami ve ek binaya avludan

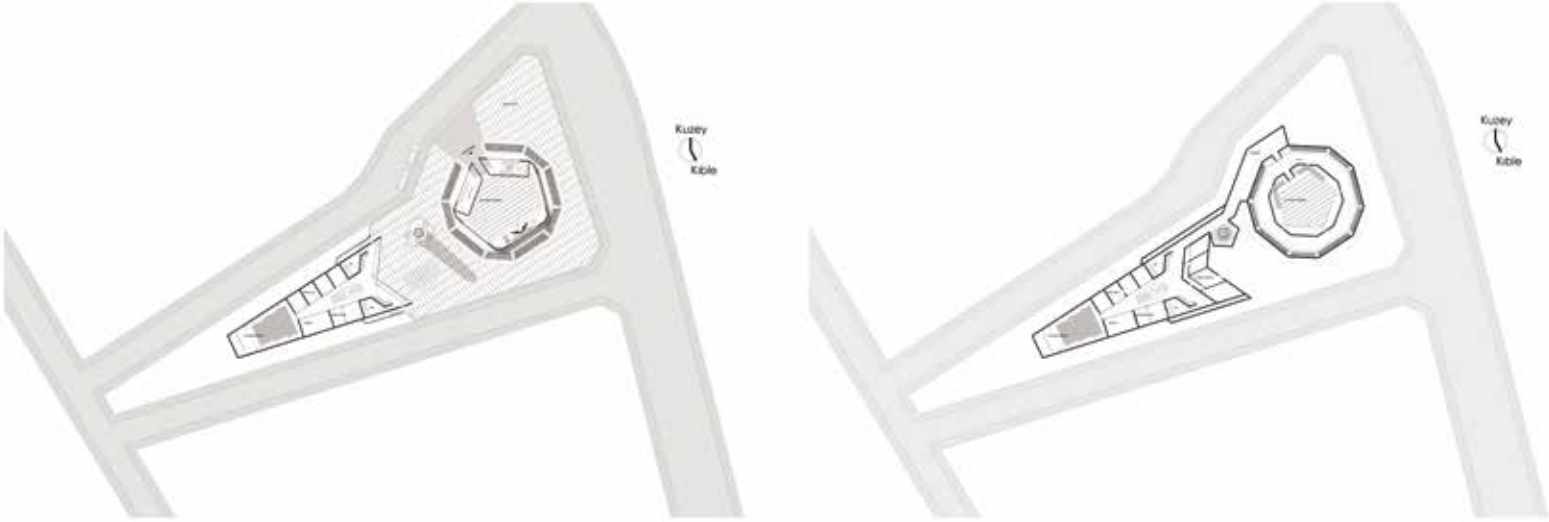
minare etrafındaki geniş rahat merdivenle iniliyor; bu iki mekan geniş bir koridorla birbirine bağlanıyor.

Burada 6 adet derslik, 4 adet atölye, 2 adet 180'er kişilik toplantı salonu, imam ve müezzin odaları, cami meydanından kullanılan kapalı şadırvan bulunuyor. Cami alt katıyla bağlantılı bodrum katta kadınlara ve erkeklere iki ayrı ek şadırvan, teknik alanlar, su depoları yer alıyor. Teknik alanlar kuranglez ve kanallarla dışa bağlanıyor.

Beşgen planlı ana ibadet mekanı 320 kişilik, mahfel katı 310 kişilik olmak üzere zemin üstünde toplam 630 kişilik kapalı ibadet alanı bulunuyor. Bodrum katta 220 kişilik konferans ve toplantı salonu gerektiğinde ibadet alanı olarak kullanılmak üzere düzenlenebiliyor. Böylece toplam kapalı ibadet alanı 850 kişilik kapasiteye ulaşıyor. Cami avlusu 1700 kişilik açık ibadet imkanına sahip. 300 kişilik alt avlu ile birlikte 2000 kişilik açık ibadet alanı, 850 kişilik kapalı alanla birlikte toplam 2850 kişilik ibadet alanı imkanı oluşuyor.

■ Adnan Kazmaoğlu, Y.Mimar; Pınar Kayhan, Y.Mimar

Konumu: **Edirne**
 Tasarım Tarihi: **2016**
 Proje Alanı: **3.449 m²**
 İnşaat Alanı: **2.800 m²**
 İşveren: **Edirne Müftülüğü**
 Mimarlar: **Adnan Kazmaoğlu**
Mimarlık Araştırma Merkezi
 Mimari Tasarım: **Adnan Kazmaoğlu,**
Pınar Kayhan
 Proje Ekibi: **Turgay Yaz, Semiha**
Kavas, Gizem Ak, Beril Demirer,
Aras Kazmaoğlu

